

Projektet DeCiDe tar sikte på att hjälpa näringslivet i Jakobstadsregionen svara på det ökade kravet på omställning till cirkulär ekonomi redan i produktens planeringsskede. Hållbarheten är ett genomgripande tema inom detta projekt och man utgår ifrån tre huvudsakliga behov: 1. I återhämtningen från pandemin är det en nyckelfråga att utveckla Jakobstadsregionens exportindustri hållbart 2. Både kunder, kommande lagstiftning och EU-direktiv ställer krav på omställning genom hela värdekedjan och 3. Att se hela produktlivscykeln där design avser en helhet bestående av material, funktion och estetik ger metoden för regionens omställning.

Projektets mål

- Skapa förutsättningar för fördjupad förståelse för hållbar, cirkulär produktion hos tillverkande företag i Jakobstadsregionen
- Stärka företagens förmåga att utveckla produkter/tjänster och affärsmodeller i en mera hållbar och cirkulär process och praktiskt vidareutveckla egna produkter, affärsmodeller och tjänster i en cirkulär process med utgångspunkt i design och produktplanering. Tillsammans med experter och företagsutvecklare utveckla cirkulära lösningar utgående från företagets egna verksamheter.
- Skapa en digital guide för hur projektets tre delområden kan implementeras i tillverkande industrins omställning till hållbar produktion

Målgrupp: Företagen i den tillverkande industrin i Jakobstadsregionens diversifierade näringsliv, samt befintliga och potentiella underleverantörer och kunder till dessa.

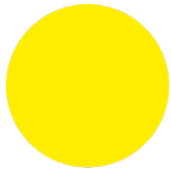
Temahelheter - arbetspaket

DeCiDe är indelat i tre huvudsakliga arbetspaket som kretsar kring hållbar produktion ur följande synvinklar: 1) cirkulär design 2) cirkulära affärsmodeller, 3) hållbar produktutveckling. Dessa tre temahelheter bildar en helhet, men företag kan involveras i en eller flera delar av arbetspaketet.

Arbetspaket 1: Cirkulär design

Det är i designfasen som möjligheterna till en påverkan på såväl en produkts klimatavtryck som kostnad är som störst. Så gott som alla produkter på marknaden behöver om-designas för att vara förenliga med den cirkulära ekonomins principer. Designers och produktutvecklare har idag en oerhört stor möjlighet att vara med och påverka utvecklingen mot hållbara och resilienta produkter som också utvecklas mot en högre tjänstefiering som skapar mervärde såväl för producent som kund.

I detta arbetspaket och utgående från de resultat som åstadkommits inom CERM-projektet och som planeras i CIT-projekten skapas case och en "Sprint workshop" med företag som vill utveckla sina produkter i en cirkulär riktning. Fokus för workshopshelheten handlar om att implementera

en cirkulär approach i design- och produktutvecklingsfasen. I arbetspaketet tas exempel och modeller fram för hur produkter kan om-designas för att t.ex. kunna repareras, uppgraderas, återvinnas, få en förlängd livstid.

Arbetspaket 2: Cirkulära affärsmodeller

Framtidens affärsmodeller för den tillverkande industrin kommer att kräva att de bygger på att kunderna ska konsumera mindre, inte mer. Förutsättningarna för hållbara affärsmodeller är olika för olika branscher. Därför är det viktigt att beakta behovet av olika lösningar och modeller beroende på vilka material företagen använder och om de erbjuder produkter eller tjänster.

Ur ett företagsperspektiv kan cirkulär ekonomi medföra betydande inbesparingar och nya affärsmöjligheter. Smarta lösningar och digitalisering är centrala i en cirkulär ekonomi. En cirkulär affärsmodell måste också vara ekonomiskt lönsam. I en linjär modell kan företag endast ta betalt en gång, medan en cirkulär modell möjliggör affärsmöjligheter i flera steg.

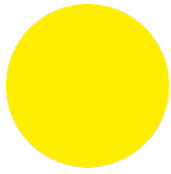
I detta arbetspaket skapas forum för test av nya affärsmodeller för företag i Jakobstadsregionen utgående från olika cirkulära affärsmodeller: förnybarhet och cirkulära leveranskedjor, delningsplattformar, förlängning av produkters livscykel, resurseffektivitet och återvinning samt produkter som tjänst.

Arbetspaket 3: Hållbar produktutveckling

Såväl konsumenter som miljön gynnas av produkter som är mer hållbara och energieffektiva och som kan återanvändas och repareras. Som en del av EU-kommissionens Sustainable product initiative (SPI) kommer det s.k. ekodesigndirektivet att breddas från att gälla bara elektronik till att även gälla andra områden.

Under detta arbetspaket testas och anpassas såväl befintliga som nya produkter enligt de krav som kommer med EU:s planer på ett produktpass där kunder och företag med ett digitalt produktpass skall kunna se produktens klimatmässiga, miljömässiga, sociala och övriga påverkan utmed hela värdekedjan. I detta paket skapas modeller för hur den tillverkande industrin skall skapa produkter med tillförlitlig, transparent och lättillgänglig information om produktens varaktighet, möjligheterna att underhålla, återanvända, reparera och ta isär den, samt om hur den ska hanteras när den är uttjänt, dess sammansättning i fråga om material och kemikalier som använts och dess miljöpåverkan och andra effekter.

Projektledaren och de medverkande företag bekantar sig även med möjligheterna till cirkulär certifiering av produkter.

Projektets resultat och effekt

Huvudtanken med projektet är att tillsammans med ett mindre antal företag skapa och forma konkreta case, som sedan kan spridas på en digital plattform till alla företag med intresse för att bli mera hållbara och skapa mera cirkulära produkter och tjänster.

I arbetspaket 1 skapas minst tre case på hur en produkt som tar utgångspunkt i cirkulär design kan skapa förutsättningar för att möta framtidens krav, ett minskat koldioxidavtryck och ett nytt tankesätt. Dessa kan konkretiseras som lärande exempel för andra företag. Ansvarig part: Novia

I arbetspaket 2 skapas minst tre case på hur övergången till en cirkulär affärsmodell kan skapa nya förutsättningar och svara mot framtidens krav, ett minskat koldioxidavtryck och ett nytt tankesätt. Dessa kan konkretiseras som lärande exempel för andra företag. Ansvarig part: Concordia.

I arbetspaket 3 skapas minst tre case på hur en produkt som tar utgångspunkt i Sustainable Product Initiative (SPI)-målsättningarna och produktpasset kan skapa förutsättningar för hållbar produktion som kan fungera som modellexempel för regionens tillverkande industri.

Som slutprodukt från arbetspaketen och de olika case som gjorts, skapas en digital plattform med guider/videon som summerar lärdomarna och som kan hjälpa andra företag att bli ekonomiskt lönsamma i en cirkulär omgivning.

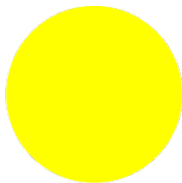
På långt sikt kommer projektet även att ge effekt för tillverkningsindustrin. Målsättningen är att Jakobstadsregionen kunde utveckla en hub för hållbar produktion.

Projektid: 1.1.2022-30.6.2023

Budget:

Projektpartners: Jakobstadsregionens Utvecklingsbolag Concordia, Yrkeshögskolan Centria, Yrkeshögskolan Novia

Finansiär: Österbottens Förbund, Europeiska regionala utvecklingsfonden

Jakobstadsregionen
Pietarsaaren seutu

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Europeiska unionen
Europeiska regionala
utvecklingsfonden
Europeiska socialfonden

Hävkraft
från EU
2014-2020